

Aanbestedende dienst:	Gemeente Zaanstad
Aanbesteding:	Advocaatdiensten (huisadvocaat)
Betreft:	Vragen Europese aanbesteding Advocaatdiensten (huisadvocaat) ten behoeve van Gemeente Zaanstad
Datum:	donderdag 7 augustus 2025

Mededeling van de aanbestedende dienst:
 Offerteleidraad, par. 5.1.3: De samenstelling van de beoordelingscommissie is gewijzigd. De beoordeling van elk kwalitatief subgunningscriterium, wordt uitgevoerd door de beoordelingscommissie van 6 leden, bestaande uit:
 Afdelingsmanager Omgevingsplannen, afdelingsmedewerker Omgevingsvergunningen, afdelingsmanager Juridische Zaken, Jurist algemene wetten afdeling Juridische Zaken, afdelingsmanager/medewerker van de afdeling P&O en Business controller Stedelijke Ontwikkeling/Grondzaken.

Nummer	Document	Paragraaf / Pagina	Vraag	Antwoord
1	Planning		In de nieuwe planning is de sluitingsdatum voor indiening van de inschrijvingen opgeschoven naar 16 september 2025. De datum voor de presentaties wordt in de nieuwe planning niet genoemd. Wij gaan ervan uit dat deze data ook opschuiven naar een later moment dan het oorspronkelijke moment (15-17 september). Kunt u aangeven wanneer de presentaties zullen plaatsvinden?	De presentaties worden gepland op 7, 8 en 9 oktober.
2	Programma van Eisen	par. 2.3 eis 5 - deel 1 en 2	Gelet op het belang van deze vraag voor deelname aan de aanbesteding verzoeken wij u deze zo spoedig mogelijk – en met voorrang – te beantwoorden. In eis 5 is bepaald: "Opdrachtnemer committeert zich aan het bijstaan van de Gemeente Zaanstad. Opdrachtnemer draagt er derhalve zorg voor dat de advocaten van dit kantoor geen zaken van andere cliënten behandelen en/of aannemer die een belangentegenstelling met de Gemeente Zaanstad inhouden of die op een dergelijke tegenstelling kunnen uitlopen." Eerder verzochten wij u om – gelet op het toepasselijke proportionaliteitsbeginsel - eis 5 van het Programma van Eisen aan te passen en in lijn te brengen met het bepaalde in Regel 15 van de Gedragsregels van de Orde voor Advocaten. In reactie hierop heeft u medegedeeld dat u eis 5 ongewijzigd handhaaft. U heeft aangegeven dat u beoogt een opdrachtnemer te contracteren die gedurende de looptijd van het contract op ieder moment en onvoorwaardelijk in staat en bereid is de belangen van de gemeente te behartigen. Een dergelijke bepaling is strijdig met het proportionaliteitsbeginsel. Door deze bepaling te handhaven wijkt u af van hetgeen in de praktijk gebruikelijk is en zet u een en ander nodeloos op scherp. Zoals eerder al aangegeven werken andere overheidsopdrachtgevers – terecht - met veel minder vergaande exclusiviteitsbepalingen die refereren aan de Gedragsregels van de Orde van Advocaten. Deze regels bieden een afgewogen kader dat tegemoetkomt aan de belangen van Zaanstad, maar ook die van de advocaten. Meer in het bijzonder wijzen wij op Regel 15 lid 3, waarin naar de kern genomen is geregeld dat een advocaat bij uitzondering wel tegen een (voormalige of) bestaande cliënt (de Gemeente) mag optreden indien 1) het om verschillende zaken gaat; 2) de advocaat niet beschikt over vertrouwelijke informatie van de Gemeente die gebruikt zou kunnen worden in de zaak tegen de Gemeente (dit ligt in het verlengde van 1) en 3) ook overigens niet van redelijke bezwaren van de Gemeente is gebleken. De huidige eis laat nu geen enkele ruimte voor een eventueel optreden tegen Zaanstad of het in een bepaald geval niet optreden vóór Zaanstad. Ook niet in geval dat volgens Regel 15 lid 3 wel zou mogen. Wij zouden graag voor Zaanstad willen werken, maar wanneer de eis in huidige absolute vorm gehandhaafd blijft zullen wij helaas niet kunnen inschrijven. Dat zal naar wij aannemen ook gelden voor andere (middel)grote(re) kantoren. Dat kan niet de bedoeling zijn. Graag verzoeken wij u dan ook, nogmaals, de eis aan te passen en in lijn te brengen met de Gedragsregels van de Orde van Advocaten en daarbij uw antwoord te bespreken met JZ. Zo niet, dan zullen wij helaas een Klacht moeten indienen bij uw Klachtenmeldpunt als bedoeld in Bijlage 9. Gelet op de beperkte ruimte voor de vraag, volgt deel 2 van deze vraag in een nieuw kader. Ter toelichting op deel 1 van deze vraag hieronder nog enkele voorbeelden van exclusiviteitsbepalingen die andere overheidsopdrachtgevers in (recente) aanbestede overeenkomsten voor advocaatdiensten hanteren. Uit deze bepalingen rondom (potentiële) conflicts volgt geen categorisch verbod op het eventueel optreden tegen of niet optreden voor de Opdrachtgever. Steeds is – in lijn met de Gedragsregels – afwijking mogelijk in uitzonderlijke gevallen. Rotterdam Artikel 4 Exclusiviteit 4.1 Opdrachtnemer zal te allen tijde handelen conform de gedragsregels van de Nederlandse Orde van Advocaten en zich (onder meer) ervan onthouden op te treden tegen Opdrachtgever in de gevallen als bedoeld in gedragsregel 15 lid 1 en 3 juncto 15 lid 6 van de Nederlandse Orde van Advocaten, behoudens voorafgaande expliciete instemming van Opdrachtgever als bedoeld in gedragsregel 15 lid 4. 4.2 Een voorgenomen optreden tegen de Gemeente als bedoeld in gedragsregel 15 lid 1 en 3 juncto 15 lid 6 van de Nederlandse Orde van Advocaten wordt vooraf schriftelijk door Opdrachtnemer aan het Meldpunt Advocatuur gemeld, dat in uitzonderingsgevallen ontheffing kan verlenen. 4.3 Contacten met Opdrachtgever omtrent een (potentieel) belangenconflict verlopen te allen tijde en uitsluitend via het Meldpunt Advocatuur. 4.4 (...) 4.5 Opdrachtgever behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor om in geval van een (potentieel) belangenconflict zijdens Opdrachtnemer een opdracht te verstrekken aan een derde partij. Provincie Noord-Holland 4. Verplichtingen van Opdrachtnemer 4.1. Opdrachtnemer verplicht zich en garandeert gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst als een goed opdrachtnemer en conform de beroepsregels van de Nederlandse Orde van Advocaten (zoals onder andere de Advocatenwet, Gedragsregels advocatuur en de Verordening op de advocatuur), uitvoering te geven aan de dienstverlening als omschreven in deze Raamovereenkomst. 4.2. Opdrachtnemer verplicht zich te onthouden van het verlenen van diensten aan derden die ten opzichte van Opdrachtgever tegengestelde belangen zouden kunnen hebben. Opdrachtnemer vraagt Opdrachtgever vooraf om schriftelijke toestemming om hiervan bij wijze van uitzondering af te kunnen wijken.	Eis 5 wordt gewijzigd en luidt als volgt (rode tekst is aanvulling op de oorspronkelijke tekst): Opdrachtnemer committeert zich aan het bijstaan van de Gemeente Zaanstad en verplicht zich gedurende de looptijd van deze Raamovereenkomst, conform de beroepsregels van de Nederlandse Orde van Advocaten (zoals onder andere de Advocatenwet, Gedragsregels advocatuur en de Verordening op de advocatuur), uitvoering te geven aan de dienstverlening als omschreven in deze Raamovereenkomst. Opdrachtnemer draagt er derhalve zorg voor dat de advocaten van dit kantoor geen zaken van andere cliënten behandelen en/of aannemen die een belangentegenstelling met Gemeente Zaanstad inhouden of die op een dergelijke tegenstelling kunnen uitlopen. Opdrachtnemer vraagt Opdrachtgever vooraf om schriftelijke toestemming om hiervan, bij wijze van uitzondering, af te kunnen wijken.

			Provincie Overijssel, Zwolle en Kampen Artikel 6 Exclusiviteit en strijdig belang 2. Indien Opdrachtnemer van oordeel is dat een opdracht leidt of kan leiden tot een tegenstrijdig belang tussen de Opdrachtgever en een of meer derde(n), die wordt of worden bijgestaan door Opdrachtnemer of met wie Opdrachtnemer een vaste klantrelatie heeft, zal Opdrachtnemer daarvan onverwijld melding doen aan de contactpersoon van de Opdrachtgever. In dat geval zullen Opdrachtnemer en de contactpersoon van de Opdrachtgever met elkaar in overleg treden om te bezien of Opdrachtnemer de Opdrachtgever al dan niet zal kunnen bijstaan. Almere 4. Opdrachtnemer verricht de diensten op elk moment in overeenstemming met vigerende wet- en regelgeving en beroepsnormen. Opdrachtnemer verplicht zich relevante wijzigingen in deze wetgeving en normen voor de gemeente tijdig te communiceren met de gemeente. 5. Voorts verplicht opdrachtnemer zich de gemeente tijdig te informeren als het om daadwerkelijke of potentiële, direct of indirecte belangenconflicten gaat. Indien sprake is van een (potentieel) gesignaleerd belangenconflict handelt opdrachtnemer in lijn met de beroepsnormen en daarbij rekening houdend met de belangen en/of gevoelens van de gemeente; de gemeente wordt bij ieder (potentieel) belangenconflict door de opdrachtnemer geïnformeerd. Indien de het niet eens is met de gekozen werkwijze m.b.t. de omgang van de opdrachtnemer met het (potentieel) belangenconflict, heeft de gemeente het recht om een andere werkwijze voor te schrijven. De opdrachtnemer dient deze voorgeschreven werkwijze te volgen.	
3	Prijzenblad (bijlage 2)		Uit het prijzenblad en uw antwoord op vraag 12 uit de eerste NvI, volgt dat inschrijvers slechts één uurtarief moeten aanbieden. Het gaat om een gemiddeld uurtarief dat kennelijk voor elke advocaat zal worden toegepast, ongeacht het aantal ervaringsjaren. Wij wijzen erop dat deze prijsmethodiek sterk afwijkt van andere recente aanbestedingen voor advocatendiensten, waarbij in de regel drie of vier tarieven worden gevraagd naar categorieën van senioriteit. De door u gekozen prijsmethodiek geeft na gunning aan de opdrachtnemer een sterke prikkel om hoofdzakelijk junior advocaten in te schakelen (met weinig ervaring) en zo min mogelijk senior advocaten en partners (met juist veel ervaring). Dat zou sterk afbreuk doen aan de kwaliteit van de dienstverlening die de gemeente ontvangt. Het hanteren van 1 gemiddeld tarief past naar onze mening ook niet goed bij de aard van het werk voor (grote) gemeenten, waar naar onze ervaring het meeste werk wordt verricht door senior en partner advocaten. Om kwaliteit te waarborgen, verzoeken wij om de prijsmethodiek te wijzigen en alsnog 4 uurtarieven uit te vragen naar categorieën van senioriteit (bijv. voor tarieven voor: (1) 0 – 3 jaar ervaring; (2) 4 - 6 jaar ervaring; (3) 7 – 9 jaar ervaring; en (4) 10 en meer jaren ervaring. Uiteraard kan een (gewogen) gemiddelde van deze tarieven worden gebruikt als gunningcriterium prijs. Mocht u een gemiddeld uurtarief handhaven, dan is het van belang dat wij een goede inschatting kunnen maken van de samenstelling van dit tarief. Wij willen u in dat geval dan ook verzoeken om op basis van percentages aan te geven hoe de laatste twee jaar de verdeling van senioriteit is geweest van de advocaten die door u zijn ingezet op basis van de huidige raamovereenkomst. Dat kan aan de hand van dezelfde categorieën als hiervoor genoemd. Op deze wijze nivelleert u de informatievoorsprong die de zittende huisadvocaat heeft op de andere deelnemers aan deze aanbesteding.	Het aanbieden van één uurtarief blijft ongewijzigd. De reden daarvoor is dat binnen onze organisatie voldoende juridische kennis aanwezig is. Inzet van de opdrachtnemer wordt daarom met name gevraagd bij complexe vraagstukken die hoogspecialistische kennis vereisen.
4	1e Nota van Inlichtingen	vraag 3	In de 1e Nota van Inlichtingen, vraag 3, geven jullie aan: "Voor alle 3 de genoemde kerncompetenties dient de referentie een minimale omvang van 500 uren per jaar te bevatten." Betekent dit dat wij voor kerncompetentie 1 en kerncompetentie 3 één dossier met een minimale omvang van 500 uren per jaar als referentie moeten aanleveren? Of mogen wij, net als bij kerncompetentie 2, meerdere (bijvoorbeeld drie) opdrachten van één gemeente en/of één provincie of Staat aanleveren die gezamenlijk aan de minimale omvang van 500 uren per jaar voldoen?	Kerncompetentie 1 en 3 mogen op dezelfde manier worden gelezen als kerncompetentie 2.
5	Nota van Inlichtingen	antwoord op vraag 3 en Bijlage NvI 1 – wijziging bijlage 4 – Verklaring referenties	In het antwoord op vraag 3 geeft opdrachtgever aan dat voor alle 3 de genoemde kerncompetenties de referentie een minimale omvang van 500 uren per jaar dient te bevatten. In bijlage 4 staat bij alle drie de kerncompetenties onder punt 4: "Omvang opdracht in € ..." en bij het in te vullen antwoord: "€ excl. BTW Over de periodet/m". Is opdrachtgever het ermee eens dat de tekst bij punt 4 dient te worden gewijzigd in: "Omvang opdracht in aantal uren over een periode van ... maanden" en bij het antwoord "... uren Over de periodet/m"?	Eens, de waarde wordt gewijzigd in uren.
6	Technische bekwaamheid		Wij begrijpen dat de Gemeente op zoek is naar een advocatenkantoor van een zekere omvang om te borgen dat steeds voldoende capaciteit beschikbaar is om opdrachten van de Gemeente goed uit te kunnen voeren. Een minimale omvang van 500 uren per jaar in één dossier waarin door een advocatenkantoor enkel wordt geadviseerd (en dus niet wordt geprocedeerd) komt in de (gemeentelijke overheids)praktijk echter niet voor en is aldus niet realistisch. De door de Gemeente gestelde eis ten aanzien van kerncompetentie 3 is daarmee disproportioneel. Bovendien past deze eis in onze visie ook niet op hetgeen de Gemeente beoogt uit te vragen, namelijk een advocatenkantoor met serieuze en significante ervaring met meerdere innovatieve projecten. Bent u bereid deze eis aan te passen door bijvoorbeeld te bepalen dat: -het een dossier mag betreffen waarin niet alleen is geadviseerd maar ook is geprocedeerd (gelijk aan de omschrijving als bij kerncompetentie 1), of -het mag gaan om ervaring met meerdere (bijvoorbeeld maximaal drie) innovatieve projecten in een periode van drie jaar met een gezamenlijke omvang van 200 uren? Zo niet, waarom bent u daartoe niet bereid? Kunt u in dat geval ook toelichten in welk type adviesdossiers (bijvoorbeeld op welke rechtsgebieden of in het kader van welk soort innovatieve projecten) de Gemeente meer dan 500 uren per jaar advocaten heeft ingeschakeld?	Ja, het mag een dossier zijn waarin niet alleen is geadviseerd maar ook geprocedeerd.
7	Technische bekwaamheid		Wij gaan ervan uit dat voor Kerncompetentie 2 kan worden volstaan met het aantonen van ervaring met het uitvoeren van minimaal drie opdrachten voor één Gemeente, één Provincie of de Staat met een gezamenlijke omvang van 500 uren. Zien wij dat goed?	Zie het antwoord op vraag 4.
8	Referenties		Dienen wij het aantal uren van het referentieproject in het gewijzigde referentiefomulier onder kopje 5. 'Eventuele overige informatie' te vermelden? Zo nee, waar dan wel?	Zie het antwoord op vraag 5.
9	Planning		Naar aanleiding van de beantwoording in de eerste Nota van Inlichtingen van vraag nummer 4 heeft u op Tendermed de planning aangepast. In de planning op Tendermed is niet aangegeven op welke dagen de 'Presentaties' zullen plaatsvinden. Kunt u aangegeven op welke dagen u verwacht dat de presentatieronde zal plaatsvinden?	Zie het antwoord op vraag 1.
10	Offerteleidraad	par. 1.1 Aan te besteden opdracht	U geeft aan dat na einde van de raamovereenkomst de bepalingen van deze raamovereenkomst van kracht blijven, voor zover dit voor de afwikkeling van de lopende verplichtingen noodzakelijk is. Deze zin suggereert dat in beginsel zaken overgaan naar een nieuwe advocaat, tenzij er een noodzaak bestaat om dat niet te doen. In de praktijk is de regeling meestal dat de advocaat of het advocatenkantoor de opdrachten afmaakt (ook om kosten in verband met de overdracht te voorkomen), tenzij een overdracht is geïndiceerd (bv omdat zich nieuwe kwesties voordoen en de gemeente de zaken graag in één hand houdt). Zou de gemeente akkoord kunnen gaan met een regeling waarbij zaken waarvan de behandeling is begonnen in beginsel worden afgemaakt, tenzij het aangewezen is zaak wordt overgedragen?	Gemeente Zaanstad heeft deze bepaling ook zo bedoeld.
11	Offerteleidraad	par. 2.1 Scope van de opdracht, rechtsterreinen	Onder 13 wordt alleen verwezen naar publiekrechtelijke aspecten van projectontwikkeling, maar gegadigde stelt voor de omschrijving uit te breiden naar privaatrechtelijke en publiekrechtelijke kennis, omdat in de gemeentelijke praktijk beide veelal hand in hand gaan. Is de gemeente hiermee akkoord?	Gemeente Zaanstad erkent dat het hand in hand kan gaan, maar dit wordt al bestreken door overige opgesomde punten.

12	Offerteleidraad	par. 2.1 Scope van de opdracht en bijlage 1	In de praktijk zijn sociaal domein (waaronder de Jeugdwet naast de wel genoemde Wmo) en onteigeningsrecht belangrijke expertises in de gemeentelijke praktijk. Zouden deze rechtsgebieden expliciet kunnen worden toegevoegd om recht te doen aan het uitgangspunt dat alle specialisaties verenigd moeten zijn en de aanbestedingsstukken duidelijk, precies en ondubbelzinnig te laten zijn?	Nee, dit wordt niet toegevoegd. Zoals omschreven in de paragraaf betreft de opsomming van de rechtsgebieden geen limitatieve opsomming.
13	Offerteleidraad	par. 2.5 Omvang van de opdracht	Naar inschatting van de voorgaande jaren wordt verwacht dat de opdrachtgrootte ongeveer 4.000 uren per jaar bedraagt. Kunt u aangeven hoe ongeveer de verdeling over de rechtsgebieden is van deze ca. 4000 uren per jaar die de afgelopen jaren zijn besteed, zodat gegadigde zich beter een voorstelling van de inhoud van de opdracht kan maken?	Het merendeel van de opdrachten is gerelateerd aan kwesties op het gebied van stedelijke ontwikkeling. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke aspecten van gebiedsontwikkeling, vergunningverlening, handhaving, openbare orde vraagstukken en aanpak van ondermijning.
14	Offerteleidraad	par. 4.2.3 Eisen m.b.t. beroepsbevoegdheid	U geeft aan dat inschrijver "onderworpen is aan de Nederlandse Orde van Advocaten." Op zichzelf is een kantoor geen lid van de NOvA, maar gezien de beroepsuitoefening in kantoorverband vindt wel toezicht plaats. Zou in dezen moeten worden toegevoegd dat het kantoor onder toezicht staat in verband met de financiële verordening en valt onder het toezicht op de beroepsuitoefening?	Inschrijver dient een bevoegd advocaat te zijn en onderworpen te zijn aan iedere vorm van toezicht die daar het gevolg van is.
15	Programma van Eisen	par. 2.3 Directe eisen, sub 18	Verwezen wordt naar Programma van Eisen sub 29. Moet deze bepaling niet eerder verwijzen naar Programma van Eisen sub 19?	Dat klopt. De verwijzing naar eis nummer 29 is onjuist. Het betreft eis nummer 19.
16	Programma van Eisen	par. 2.3 Directe eisen, sub 20 en Nota van Inlichtingen 1	Mogen wij aannemen dat kosten van deurwaarders, griffierechten, uittreksels KvK, CompanyInfo, ed, etc. zoals gebruikelijk gespecificeerd in rekening mogen worden gebracht?	Ja, dat mag u aannemen.